

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми

Охорона здоров'я

Захід 2.7.2.2.1. Проведення аналітичного дослідження положень статей 19 і 20 ЗУ «Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові», Порядку перевезення анатомічних матеріалів людини в межах України, ввезення таких матеріалів на митну територію України та вивезення їх за межі митної території України, затвердженого постановою КМУ від 5 серпня 2020 р. № 720, інших положень законодавства, що стосуються порядку ввезення, вивезення та перевезення анатомічних матеріалів людини в межах території України, правил компенсації витрат донорів та інших процедур, на предмет повноти, конкретності, системності та наявності корупційо-генних факторів

Строки заходу	Прогрес заходу	Статус заходу
01.03.2023 - 31.05.2023	5%	Виконано формально (наявні зауваження до змісту заходу, вихолощено суть)

▪ Успіхи

МОЗ проведене дослідження на виконання заходу та опубліковано аналітичний звіт на вебсайті МОЗ.

Згідно з аналітичним звітом МОЗ, рівень наявності корупційо-генних факторів у всіх проаналізованих процедурах визначено як низький.

Щодо законодавства про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові варто відмітити, що нормативно-правові акти, які впроваджують закон і фактично виконують імплементацію європейського законодавства, знаходяться в процесі розробки або вже є затвердженими, що значно полегшує забезпечення якості та доступності донорської крові та компонентів крові.

▪ Перешкоди та ризики

Звіт не містить повного аналізу законодавства, що регулює питання, визначені заходом, та не аналізує, не описує чинні корупційні практики та корупційо-генні фактори.

Щодо системи крові варто відмітити, що звіт не охоплює наступні проблеми у процедурах:

- Україна перебуває у складному періоді, спричиненому воєнним станом та іншими факторами, де викликами в системі крові є не лише якість і доступність, а і в цілому можливість здійснювати діяльність у галузі. Враховуючи нестабільність економічного стану держави та потенційну зміну фінансового механізму (від національних програм до переходу на пакет НСЗУ), система крові матиме виклики, з якими може не впоратись, а саме: спроможність контролювати доступність донорської крові та її компонентів для пацієнтів.
- Відсутність спеціальної ліцензії саме для здійснення діяльності по заготівлі, тестуванню, переробці та зберіганню донорської крові та її компонентів має ризик щодо контролю якості донорської крові.

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми

Охорона здоров'я

- Найголовнішою перешкодою є нерозвинена клінічна трансфузіологія та практична відсутність лікарняних банків крові в закладах охорони здоров'я, які здійснюють трансфузії пацієнтам.

Всі ці фактори мають вплив на якість та доступність донорської крові та її компонентів, де в значній мірі є поле для розвитку корупціогенних чинників.

▪ **Необхідні дії та рекомендації**

МОЗ повторно провести аналітичне дослідження на виконання заходу та проаналізувати наступні питання у системі крові на предмет корупціогенних факторів у процедурах та нормах, що їх регулюють:

- притримування крові для пацієнтів за отримання неправомірної вигоди; аналіз процедури інвентаризації;
- оплата за донорську кров для лікарень (аналіз форм та способів оплати);
- оплата донорам крові харчування в день здачі крові (наявні декларативні статті, які не виконуються на практиці);
- насильницьке донорство (зокрема, в контексті кримінальної відповідальності).

МОЗ розробити та затвердити нормативно-правовим актом модель системи крові в Україні, що має ефективно здійснювати основну свою діяльність, тобто яка кількість центрів крові та лабораторних хабів має забезпечувати якість та доступність донорської крові та її компонентів для населення. Стратегічна модель розвитку системи крові має включати:

- розвиток не лише виробничої трансфузіології, а й клінічної;
- цифровізація діяльності системи крові для забезпечення простежуваності та відслідковування в реальному часі руху крові;
- впровадження системи гемонагляду;
- розвиток програм щодо популяризації безоплатного добровільного донорства крові та залучення населення до донорського руху України.

МОЗ провести економічно-фінансовий аналіз наявної системи крові і спроможності забезпечення населення доступними та якісними продуктами донорської крові.